

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, August 29, 1984 — VLIKo metai

138

DU IRANO VADOVAI SUJUNGĖ SAVO JĖGAS

VID. VAKARŲ PATARIAMOJI TARYBA

Jau antri metai Čikagoje veikia "Midwest Advisory Council", kurio pagrindinis tikslas informuoti ir supažindinti įtakingesnius apylinkės žmones su JAV politikos vingiais ir santykių raida su kitomis valstybėmis, ypač su Sovietiniu bloku. Vienas iš šio komiteto kūrėjų ir dabartinių vadovų yra Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos garbės narys inž. Antanas Rudis. Į paskaitas kviečiami tik komiteto narių rekomenduojami asmenys.

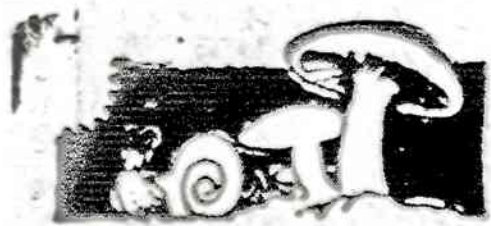
Š. m. liepos mėn. 10 d. paskaitininku buvo Madrido konferencijos ambasadorius M. Kampelmanas. Ambasadorius iškėlė daug įdomių minčių ir samprotavimų. Jis priminė, kad yra naivu galvoti, kad Sovietų Sąjunga negresia Amerikos saugumui militariskai. Sovietai eina į pasitarimus ne susitarti, bet kitus užmigtinti savo tariamais įsipareigojimais. Helsinkio susitarimai reikalauja, kad visi susitarimai turi būti priimti vienbalsiai. Todėl, bet kokie nutarimai, apie kuriuos rusai turi rezervų, negali būti priimti. Ko galima tikėtis, tai yra demaskavimo Sovietų pasirašytų ir nesilaikomų sutarčių. Ką rusai daro, tai jų pažiūrų ženklai, ypač į švąjone.

Ponas Kampelmanas pasakojo, kad buvo nuomonių skirtumų Madride tarp Vakarų Europos ir Amerikos delegacijų. Jie statant rusų prasizengimus Helsinkio aktams vokiečiai nenorėjo kelti persekiojamų asmenų pavardžių. Amerikos delegacija vis dėlto tai padarė ir pasirodė, kad tai buvo tikslus įėjimas.

Į pastabas, kad Helsinkio pasitarimų labai norėjusi Sovietų Sąjunga ir ar jie ką gero atnešė vakarams, Kampelmanas atsakė, kad prieš tai tokių didesnių konferencijų nebuvo, o kalbėtis vis dėlto reikia. Branduolinio karo galimybė yra reali ir reikią kalbėtis ir su aršiausiais priešiniais. Konferencijos ir pasitarimai demaskuoja rusų intencijas ir įtikina abejojančius. Į paklausimą apie demokratų partijos krypinį ir kaire, ambasadorius apgailestavo partijos linkimą į nusiginklavimą ir nesupratimą įvykių Pietų Amerikoje. Paskaitoje p. Rudis pakviestas dalyvavo LKDS Centro Komiteto pirm. VI. Solūnas.

LKDS Biuletėnis

— Prancūzai tvirtina, kad laive esančias uranijaus statines negali išsėti pavojingų uranijaus spindulių. Statinės nesprogs ir uranijaus nepaleis.

KALENDORIS

Rugpjūčio 29: šv. Ipatijus, Sabina, Gaudas, Tautgaila
Saulė išeika 6:11, leidžiasi 7:30
Šilta, tvankus

LIBANO UNIJA GALI IŠIRTI

BEIRUTAS, Lib. — Pirmadienį buvo sunkiai sužeisti 5 žmonės prie Zahlosios linijos, skiriančios musulmonus nuo krikščionius.

Šiandien įvyko kitas susisaukdymas. Vietoje buvo nušauta jauna 23 metų moteris. Vėliau sustiprėjo susisaukdymas, sunkiai sužeistos dar 6 moterys. Grįžo į savo vietas vyrai, kuriems buvo leista eiti namo su ginklais.

Bijoma, kad naujai perorganizuota kariuomenė vėl neišvirs. Iki šio meto abi pusės klausė libanietio Rašido Karami, bet trečiadienį kariai jau nebekreipė į jį jokio dėmesio. Jeigu premjeras nesustabdys stiprėjančias kovas, tai kariuomenė iširs. Tada reikės viską pradėti iš naujo.

ŠIANDIEN RYTE PAKILS ASTRONAUTAI

WASHINGTON, D.C. — Erdvėlaivis "Discovery" jau turėjo pakilti du kartus, bet paskutinę minutę abu kartus buvo sustabdyti. Visi pasiruošimai buvo atlikti, kai atėjo minutė kilti aukštai, tai automatiškai buvo liepta sustabdyti.

Dabar jau žinoma, kad viskas tvarkingai. Astronautai paruošti, jie ruošiasi eiti erdvėlaivį, kad rytoj būtų pakilti 200 mylių aukštumon, o vėliau kiekvienas atliktų savo pareigas.

Astronautai ruošiami ir kelionėn į erdvę po kelis mėnesius. Jie žino, kuriais sumetimais jie kils ir jėms labai aštru ką viršuje turės padaryti.

Šį kartą kils šeši astronautai. Jų tarpe viena moteris. Ji iškėjęsi už astronauto.

— Jūrai apimtus, belgai gali įžiūrėti ant dugno gulintį prancūzų laivą su uranijaus statinėmis.

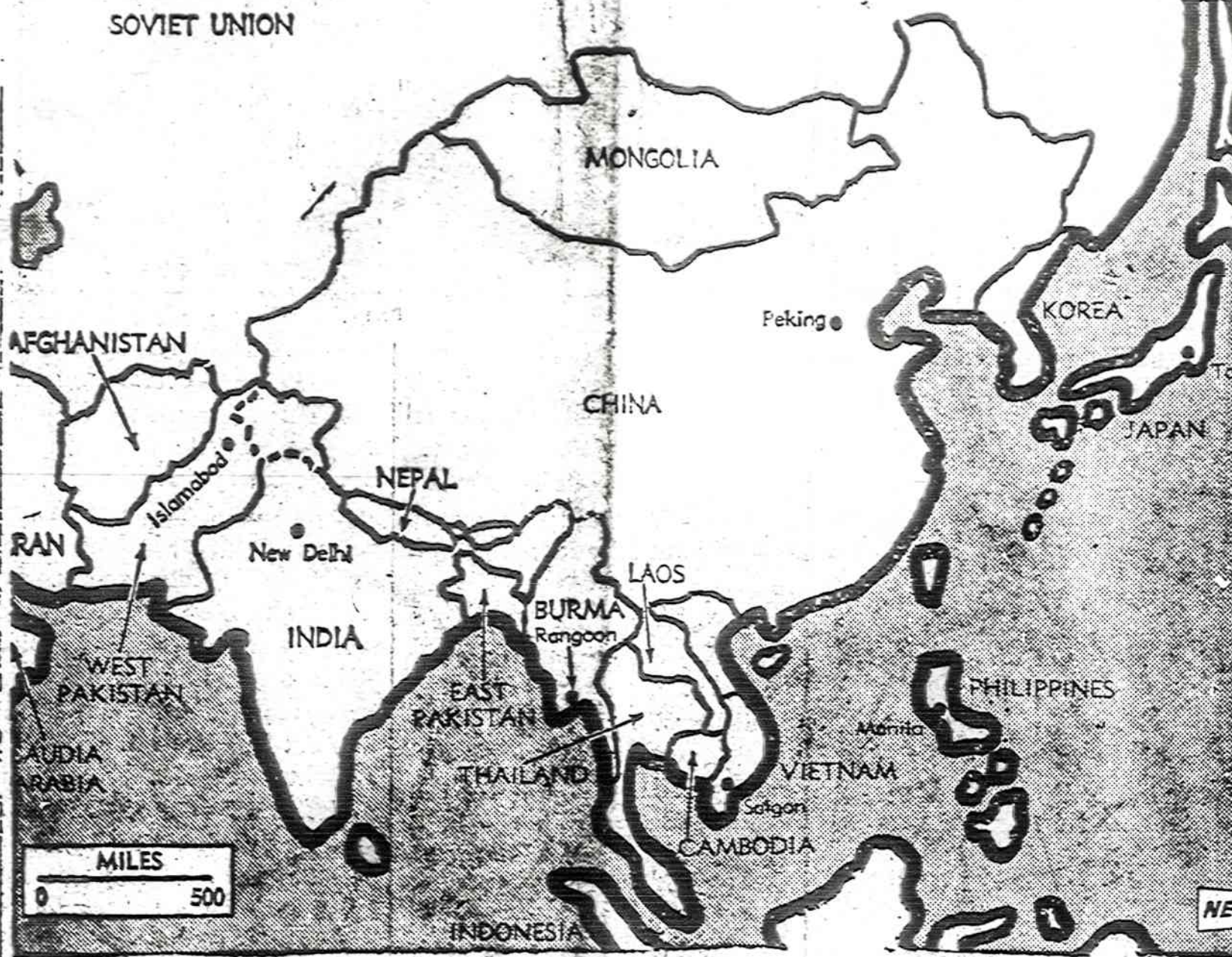
— Belgai narai leis į dugną, kad apžiūrėtų, kur guli prancūzų laivas su uranijaus statinėmis.

— Amerikos kalėjimuose birželio paskutinę dieną buvo 154, 136 vyrai ir moterys.

Walter Mondale nelaukė ir nesitūkėjo, kad respublikonas John Anderson pataria savo šalininkams balsuoti už Mondale.

SOVIET UNION

Amerikos inžinieriai rugsėjo mėnesį pradės didžiausios užtvankos darbus, kad galėtų aprūpinti Kiniją elektros energija.

RUSAI BŪTINAI NORI SUSITIKTI KINIJOS UŽSIENIO MINISTERI

Rugsėjo mėnesio 15 d. prasidės J. Tautų sesija, atvažiuos Andrei Gromyka

NEW YORK, N.Y. — Jau pradėti pasitarimai rugsėjo mėn. 15 dienos Jungtinių Tautų asamblėjai. Apskaičiuojama, kad ji tęsis iki lapkričio pradžios. Manoma, kad Gromyka bus Amerikoje mažiausiai 7 savaites.

Atsakingi sovietų pareigūnai New York'e ir Washington'e ruošia viską, kad Kinijos užsienio reikalų ministeris Va Chuegjan susitiktu su Gromyka.

Sovietų valdžia dar nepaskelbė, kad kada Gromyka atvyks į New Yorką, bet reikalaus taip tvarkomais, kad pirmą pirmadienį Gromyka susitiktu su Kinijos užsienio ministru.

Kodėl rusams reikalinga Kinija

Diplomatams stebisi, kuriais sumetimais Sovietų Sąjungai būtų reikalinga Kinija. Sovietų valdžia nutraukė Pekine vykusius pasitarimus, kai Kinijos užsienio ministeris, išsklaidęs sovietų valdžios atstovų, pareiškė, kada sovietų valdžia kraustysis iš Afganistano. Kinijos ministeris pasakė, kad įsiveržimas į Afganistaną sudaro didelį pavojų laikui.

Visi žino, kad sovietų vyriausybė sutraukė dideles jėgas prie Vakarų Vokietijos sienų. Rusai nori sudaryti įspūdį, kad sovietų karo jėgos gali būti priverstos įsitraukti į Vokietiją. Rusai norėtų, kad Kinija nestidarytų bet kurio pasienio fronto. Sovietų karo vadovybė nenori turėti dviejų frontų. Kinija nemano, kad rusai brandytų veržtis į Vakarų Vokietiją. Rusai neturi jėgų trim frontams.

— Liverpulio uosto darbininkai atsisakė streikuoti. Premjerė patenkinta, kad uosto darbininkų tarpe nėra vienybės.

STAIGA MIRĖ TRUMAN CAPOTE

LOS ANGELES, Cal. — Šeštadienio vakarė staigiai mirė Truman Capote, vienas tiksliausių reporterių ir nepaprastai gyvas ir gilus rašytojas, sulaukęs 59 metų. Atsakingi miesto gydytojai patikrino širdį ir vidurius, bet nepajėgė nustatyti mirties priežasties. Doktorai mano, kad užtruks bent savaitę, o gal net dvi, kol nustatys tikrąją mirties priežastį. Galėjo prasiveržti galvoje kraujas, narkotikai ar deginė.

Rašytojas Capote draugavo su Joanne Carson. Jis mirė josios bute. Ji paskyrė kambarį rašytojui, kai jis norėdavo ką nors parašyti. Niekas jam nekliaudavo. Jeigu jis privargdavo, tai jis galėdavo prigulti ir pailsėti. Jis rašė "Atsakymai maldašiniams". Vienus straipsnius perrašinėjo, kitus taisė, įsinaigins — naujus rašė. Jiedu susitarė su Carson, kad eis pasimaudyti kieme įrengtoje maudyklėje, bet Capote neatėjo. Tada ji nutarė užėiti ir pažiūrėti. Ji rado gulintį ant lovos, išbalsų. Ji pakvietė gydytojus. Jie konstatavo mirtį. Capote buvo išvežtas į ligoninę ir padaryti tyrimai. Nustatyta, kad tai nebuvo širdis.

Capote yra parašęs ir išleides 30 knygų. Visos turi paskutines mokslo, psichologijos ir psichikos naujienas. Labiausiai skaitomi "Pusryčiai pas Tiffani", "Šaltu krauju", "Kiti balsai, kiti kambariai", "Šarptinjen" ir kt.

"New Yorker" redaktorius rašo, kad jis buvo puikus ir stebė

SIAURĖS IRANO VADAI BAIGĖ VISAS TARPUSAVIO KOVAS

Nuo šios dienos ves vieningą kovą prieš Kabulo valdžią ir 105,000 rusų

MEKSIKĄ VALDANTI PARTIJA

— MEKSIKA, sostinė. — Pati galingiausia ir įtakingiausia Meksikos politinė partija yra Tarpautinė revoliucinė partija. Ji turi labai jau aiškų tarptautinį vardą, bet ji valdo Meksiką. Kas vadovauja šiai partijai, tas valdo Meksiką.

Šiomis dienomis sostinėje eina šios partijos konferencija. Sa-lėje kabo didelis prezidento Miguel de la Madrid paveikslas. Šios partijos sekretorė išrinkta Irma Coe de Duarte. Prezidentas skelbia svarbiausius sprendimus, bet po prezidento didžiausios įtakos turi sekretorė.

Irma Coe de Duarte ne visais klausimais sutinka su prezidentu. Ji gali organizuoti opoziciją.

STATYS DIDŽIAUSIA KINIJOS UŽTVANKĄ

WASHINGTON, D.C. — Vėdaus reikalų departamentas spalio mėnesį pradės statyti Kinijos didžiausią paaukyje užtvanką.

Departamentas naudos savo ekspertus Jangcei upiui užtvankinti ir joje žuotyse. Kinijos vyriausybė mokes visus pinigus užtvankos planams ir darbams paruošti. Kinija mano, kad jai išeis pigiau, nes amerikiečiai didelio patyrimo šioje srityje. Jie paruos savo planų dalis, kad išie-tų pigiau.

Savo laiką ten jau buvo pradėti trijų užtvankų darbai. 1947 metais prasidėjo pilietinis karas. Karo metu buvo sunaikinti visi atlikę užtvankų darbai. Dabar teks viską pradėti iš naujo. Kiekvieną dieną užtvankos pagamins 12 milijonų kilovatų energijos.

— Wright salos pakrantiuose pradėjo skęsti laivas, vežęs 50 žmonių. Laivas užplaukė ant aštraus akmens, buvo praręžtas skubėdama uždaryti automobilio ir susisodino slapius kelevius.

— Perkūnas trenkė 19 metų Dundee studentei Teodorai Tennendorf, kai ji išbėgo iš namų, skubėdama uždaryti automobilio langus.

PESAVARAS, Pakistanas. — Pakistano vyriausybė įsakius nesiškišti į Pakistano pasienio reikalus, ir sovietų karo jėgoms apsaudžius kelias Pakistano esančias stovyklas, du šiaurės Irano vadovai sutarė baigti tarpusavio kovas ir vieningai vesti karą prieš Kabulo vyriausybę ir 105,000 sovietų karių įsiveržusių į Afganistaną.

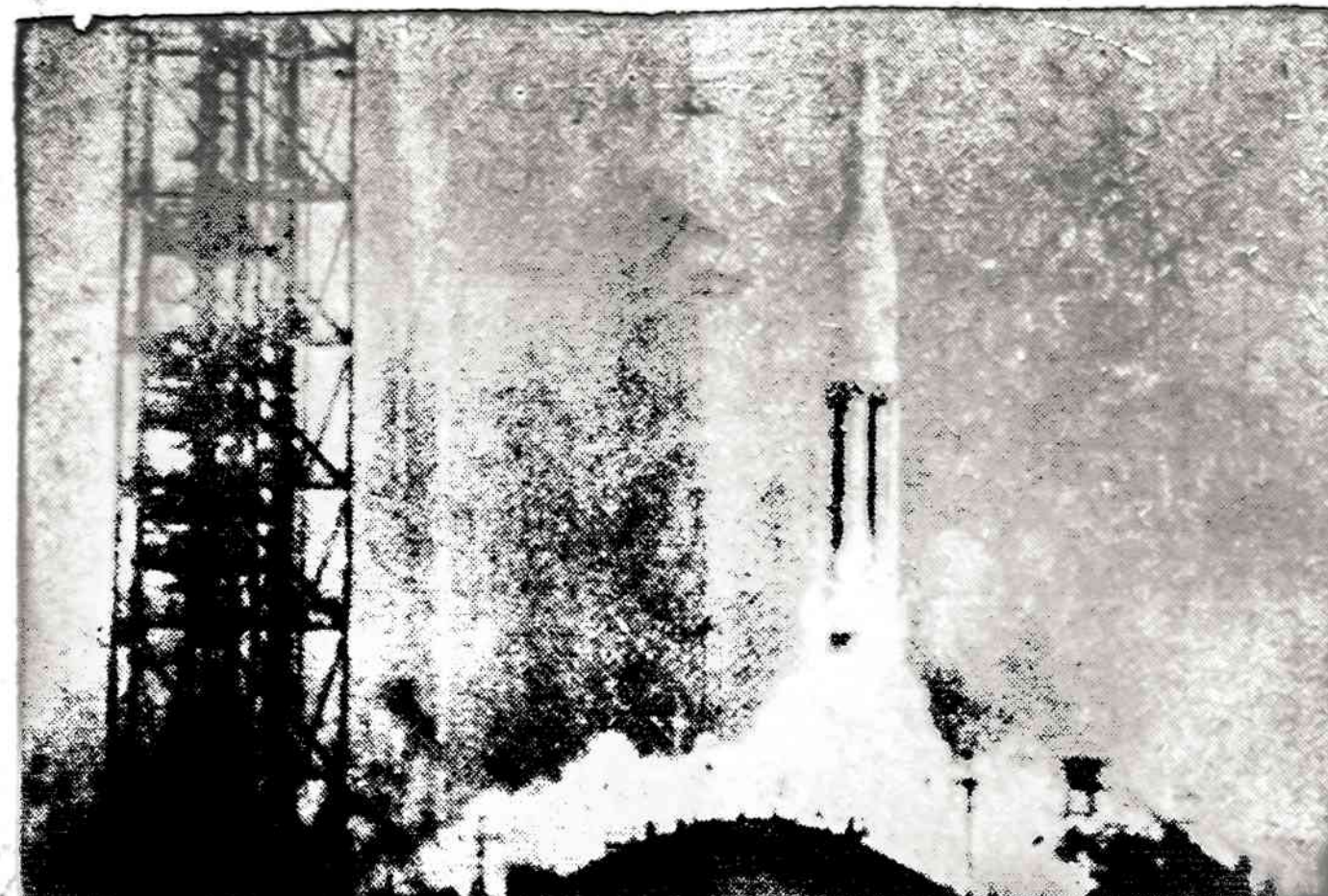
Pakistane suėjo Galbuzin Hekmayer iš Herbi Islami ir Baranudin Rabani iš Jamet Islami ir sutarė baigti visus tarpusavio nesusipratimus, užmiršti kovas, kol nebus sumušti Sovietų Sąjungos kariai ir išvysta rusų prievarta Kabulo vyriausybė.

Nuo sovietų pasienio eina dvi didelės kalnų eilės. Pirmasis valdo rytinį tarpukalnį esantį slėnį, abu jo pakranciai, o antrasis valdo vakarus. Į antrąjį slėnį rusai atveža žibala, o iš pirmojo slėnio jie išsiveža visus jaunų erkių kailius. Ši prekyba cina per simtmečius. Jos nesutrūkdė nė sovietų karo jėgų įsiveržimas į Afganistaną. Pradėjus sovietų žiarius bombardavimus ir pasilaicių gyvenančių afganiečių žudynes gali sustabdyti kailių prekybą.

Vyrauja įsitikinimas, kad kiti Afganistano sričių partizanų vadovai sudarys susitarimą baigti tarpusavio kovas ir vieningai naikinti Sovietų Sąjungos karius bei karo medžiagos sandėlius. Sovietų sunkvežimiai dar negali saugiai pasiekti Kabulo šiaurės keliais.

— JAV yra įsitikinusios, kad Irakas turi geresnių ginklų ir patyrusių kareivių juos vartoti negu Iranas.

— Federalinė valdžia per 42 mėnesius išleido 75 milijonus dolerių Chicago produkčiai studijuoti. Vyriausybė informuota apie visas produkcijos formas Chicagoje. Dabar imsis priežasčių jai sumažinti.

Trečiadienio rytą kils erdvėn "Discovery", kuris neš šėsis pasiruošusius astronautus.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

NEPYKSTU, MANO MIELAS...

Tai ne salonas. Tai tualetas. Patalpa — šviesi ir patraukti. Nuostabi vieta intymiems moterų pasikalbėjimams. Viena, aukšta ir liesa, stovi prie skalbimo mašinos kita trumpa ir apvali sėdi ant sėdynės. Kėdės ir laikas nuo laiko pildosi stiklinaitės vyno.

Čia mašina, sukasi putos, kvepia cigaretės dūmai.

— Tu neišsiskyrei. Jis nebe tavo. Galim atvirai kalbėti, — sako sėdinčioji ir paduoda vyno taurę stovinčiajai.

— Ir ne tavo, — šypyteli stovinčioji, nugaria gurkšni ir pastato stiklinaitę ant šlapių grindų.

— Bet aš praleidau su juo nemažai malonių valandų.

— Jis tave niekino. Vida.

— Taip tik atrodė. Jis mane mylėjo. Dabar atvirai sakau: mylėjo.

— Jis tave vadino girtuokle, o kartą spiovė tau į veidą.

— Toks jo charakteris. Šiurkštokas. Aš nepykstu. O jis pats gerdavo daug. Ir tikrai karčia. Bet jis geras inžinierius. Tu pati žinai. Juk tu buvai jo oficialioji.

— Tau kaktą buvo praskėlęs...

— Stiklinaitę į sieną atsiten-

Tk šukės truputį pataikė...

— Bet iš kur tu viską sužinojai?

— Pats man pasisakė. Jis spyrė tau į sėdynę ir išmetė pro duris.

— Ką tu, Jadvyga! Visai ne skaudžiai.

— Bet jis buvo medžioklės baltas.

— Minkštomis šliurėmis... Aš atsigrežiau ir pasakiau: "Nepykstu". Paskui ramiai nuėjau gatvę.

— Vida, Vida! Tavo veidas per jo kaktą — vieni randai.

— Kur tau randai. Pora dėnelių... Žinoma, tada buvau išsigandusi...

— Sąmonės buvai netekusi.

— Ka gi, girtas buvo, pataikė į medį. Džiūkdis, kad ne tu, o aš tada buvau su juo.

— Džiaugiuos. Tikrai džiaugiuos.

— Iš ligoninės pirmoji išėjau. Nunešiau jam didelę gėlių puokštę ir pasakiau: "Aš nepykstu, mano mielas".

Mašina uža. Dvi gražios moterys, truputį apsvaigusios, žiūri viena į kitą pro putas, ir joms atrodo, kad dar ne viską pasakė.

J. G.

— Chicagoje net ir teisėjai yra teisiami...

— Ką kur dingo vasara? Don Pilotas

SIMBOLISKA

— Žinai ką, drauguži, — taria amžinas studentas savo kotege, — šiandien profesorius X egzaminuodamas padarė man simbolinį gestą.

— Na, o kas per gestas?

— Jis man davė surūkyti cigarečių, ir kai aš pagyriau cigarečių skonį, profesorius man pridūrė:

— Tamstai priklauso dar vienas teks cigaras, kurį duosiu surūkyti po mėnesio, kai čia vėl turėsime susitikti.

GERIAU TAIP

— Na, Jult, ar tu pasakėi kunigui, kad tu buvai negera savo mamytėi? — klausia motina.

— Ne.

— Kodėl?

— Aš maniau, jog daug geriau, kad tai šeimoje pasiliktu.

RAMIOS ATOSTOGOS

— Taip, taip, tokų tylių, ramų atostogų — aš niekad nebuvau turėjęs, kaip šią vasarą.

— Tur būt, kur pajūryje...

kur miškuose tamsta vasarą?

— O ne, — kaip tik niekur nebuvau vasarą. Tik patį pirmą dieną su žmona stipriai susibariau, ir ji per visą mėnesį nė žodžio su manim nebekalbėjo.

MEMINIMAS

— Ar tikrai tu, Elenut, tampa turtinga? — klausia Petras.

— Taip, aš paveldėjau dėdes turtingą — kelioliką tūkstančių dolerių.

— Ar tu už mane tekėtum, — klausia toliau Petras.

— Nė galvot apie tai negalvoju, — atstakė ši.

— Aš irgi jau š anks to žinojau, — priduria Petras.

— Tai ko beklausai?

— Aš tik norėjau patvirtinti, kaip žmogus jauties, jeigu staiga netenki didelio turto.

AISKIAREGISTE—PUIKUS DALYKAS

Plaukus sutinka Plūkį. Plaukus taria Plūkiui:

— Brolau, aš iš pirmo žvilgsnio žmogų kiurai permatau.

— Na, jeigu jau taip ir tamsi galiu pasakyti: du šimtai per daug, tai prašau tik šimtą paskolinti.

NELAIMINGA

— Matai tu tą šokėją, kur en scenos pašalyje stovi. Ji karū su manim ejo į mokyklą, bet jos tėvai taip suvargo, kad ji net apsvilkti nieko neturėjo.

Tada ji įstojo į teatrą.

— Vargšė. Ir čia jai, matyt, nepasisekė.

— Kodėl?

— Nagi, kad ir dabar beveik nieko nevilki.

SUSITARĖ

— Taigi, miela žmonele, rytoj mane prikelk septintą valandą, — taria vyras, guldamas į lovą.

— Gerai, gerai, — atsako žmona, — bet ir tu mane neužmiršk prieš tai padirinti.

DVIGUBA PRIEZASTIS

— Ko dėl jūs taip greit tarnatė arleidote?

— Viena, kad ji neturėjo pas mus ko dirbti, antra — buvo didelė tinginė.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

Ką žinai, Tėve?

— Jeigu nori žinoti, tai tau iš istorijos papasakosiu. Dabar reiki ko gero, bet blogo per daug. Pradėsiu nuo pradžių, o pabaigę tu žinai.

— Idomu, pradėk. Noriu ir aš žinoti.

— Klausyk. Amerikos tu dar nepažįsti, o aš žinau. Kai prieš 75 metus atplaukiau į šį kraštą, caro laivu, buvo taip, pavyzdžiui, laisvą galėdavai pasiūti pridėjęs 2c. pasto ženkliuką, o dabar reikia mokėti 20c. Anglišką dienraštį — 1c, sekmdieninį — 3c. už poros svarų popierius. Dabar už tokį pat popieriaus svorį tenka mokėti \$1 už sekmdieninį anglišką laikraštį. Alaus stiklinė buvo 5c. Jėriausias stiklas buvo 13c. sva-

lavo. Dabar reikia mokėti \$3 sv. kavos puodukas restorane buvo 2c., bandukė — 1c. Pigiausias buvo alus, tik \$1 už statinaitę Viskės butelis — 60c. Butas su valgiu \$3 mėnesiui. Bet mes tau jėmė pinigų, nepirkome brangių mėsos, tik riebius lašinius.

Virdavome riebią kopūstų sriubą, kad net storas taukų sluoksnis, tarytum ledas, plaukiodavo. Jėrdavome tik juodą kavą.

mat, nežinojome, kad reikia ir vieno. Į fabriką ar kasyklą neš laimę šalios, juodos kavos.

— Ar tik nemeluoji, Tėve?

— Manęs netark melagiu. Pasiklausk kitus senesnio amžiaus vyrus, tau pasakys, kaip buvo. Visi darbininkai pyko, ka-

pleno fabriką einant reikėjo mokėti 3c. už Allegheny upės iltą. Taip ir grįžtant namo, reikėjo mokėti 3c.

— Kodėl reikėjo mokėti?

— Todėl, kad į fabriką kilo elio nebuvo, Maiki. Tas fabrikas buvo 30 mylių į rytus nuo Pittsburgho, nedideliame miestelyje Leechburg, Pa. Pleno fabrike reikėjo dirbti 12 ir daugiau valandų. Mokėdavo 11c. už valandos darbą. Darbas sunkus, rie verdančios geležies. Apie miltas tais laikais niekas nė neapnavo. Kai buvo viskas pigu, ai gerai. Medinį namą galėjai nusipirkti už \$500. Gerą vyrišką eilutę už \$6.

— Ar ten buvo ir lietuviai, Tėve?

— Kaip nebus?! Mūsų kiai gyvenę čia Pelenio, milijonieriaus, namuose. Namų jis turėjo daug prisipirkęs Leechburg miestelyje, net Anglišką kasyklą turėjo. Pelenis vertėsi alaus viskės bizniu. Kai Pensylvanijos valdijoje buvo uždrausta pardavinėti alkoholinius gėrimus, Pelenis pats pradėjo smarkiai gerti. Jo turtai — namai, eilutės ir kasykla nebuvo le-

galiai sutvarkyta. Jis buvo gaila sakyti, beragis. Gyveno ir mirė savo "santelėje" prie uolo kalno. Patsidėdė šalis Kepurais, kurį užmūšė streikuotojai vengrai.

Idomi istorija, Tėve.

— Dar ne viskas. Turėjome ir gražių dienų ir naktų. Kaip tradicija, kiekvieną savaitgalį Urbanų virtuvėje susirinkdavome pabaliavoti. Amžino atminimo Pelenis žinodavo, kiek alaus dėjų pristatyti, kiek viskės. Per visą naktį turėdavome gerus laikus, kol Urbanienė su šiuota atleidavo po stalu gulinius girtus vyrus išvanoti lauk, ir tušius butelius išmesti.

— Atrodo, kad jūs daugiau gerėte, negu dirbote, Tėve?

— Ne visi dirbo, tai ką iš nuobodumo darysi? Buvo ir kita mūsų miestelyje lietuvių grupė, kurie save vadino inteligentais, "akraščius skaitydavo. Su jais ne susikalbėti negalėdavome. Draugijas organizavo, miestelio saliuokėje parengimą surengė, bet kai mūsiskiai ten nuėjo, mūstynes pradėjo...

— O kas daugiau?

— Galėčiau tau daug ko pasakyti, Maiki, bet ar tau bus įdomu?

— Tik pasakok, Tėve.

— Kai darbų nebuvo, tai kiti svaižiuodavo kitur, net į Kolo-

ados anglies kasyklą. Buvo to-čia mada, kad krautuvėse galė-

ai pirkti "ant knygutės" (kreditito). Vargšas Nepšelis tada kstydamas klientų, kurie, už-

nėję sąskaitų nesumokėję, pa-

ėjo. Kimba prie to, kuris ga-

lavo Nepšeliui.

— Ar garantuotojas sumoka skolą?

— Veinio akį. Ir tas pabėga...

— Ar jau baigai savo istoriją Tėve?

— Jau baigiu. Dar noriu tau papasakoti vieną incidentą. Vos

ryvi išlikome, kai a. a. Pelenis

avo mašiną vežė 6 vyrus į kaž-

kokį miestelį, kur, kaip įtakini-

gas biznieriūs, vieną lietuvių iš

kalėjimo išgelbėjo, kuris buvo

nuėistas už čekio suklastojimą.

Pelenis kelią žinojo, bet prava-

lavo kelią, kur reikia sukti į ki-

lą kelią. Šalia šoferio sėdėjęs vy-

ras sako surk čia. Kai pasuko,

ai mašina virto į pakalnę, tie-

riai į šlapį apartą dirvą. Laimė,

kad mašina buvo be stogo. Mū-

jų galvos įstrigo į purvą, o ma-

šina gulėjo aukštyn ratais.

— Šitaip!

— Taigi, tu manai, kad Ame-

rika visada buvo tokia, kokią tu

radai. Kiek tu, Maiki, mokėjai

už savo batus?

— \$60. Tėve.

— Aha, o aš, kai pirkau pir-

musius batus, tai sumokėjau

\$3 ir daug geresnius už tavo.

— Dėkui tau, Tėve, už isto-

riją.

Iki pasimatymo.

Žinias širdis ešeran, liūtai

sako.

— Na, na, nebijok, karaliau,

eikš čia. Matai, vandens tik iki

koklo!

GYVUOJAM

(Anglijoje kaip Amerikoje)

Čia visokios šventės, čia draugų vardinės, lyg kaladė bičių paužiam gražiai. Dažnai sunkios galvos, sunkios ir sėdynės, Jas parnešt namolia vargo nemažai.

Gimė kam sūnelis ar riebus anūkas, tuoj krūvon sušokę džiaugiamės visi. Dar labiau tą džiaugsmą kelia buteliukas, nes arbatos puodė ūpo nerasi.

Kas nors užaugino dukterį kaip rožę, pasipiršo britas jai rudais plaukais. Sveikinti supuolė ir kalbas išdrožė, už jaunųjų laimę traukiam ne juokais.

Eidami viešnagėn buteliuką nešam, papročius mūs saugot miela ir gražu. O kai prisitašom, tai net, atsiprašan, šeimninkei tenka pavalyt razū.

O tautiečiui mirus, skausmu širdys plaka, buvo jis tarp mūsų linksmas ir miklus. Duok, Dievuli, geras, jam dangaus valaką, o mes čia nuliūdę pakeliam stiklus.

Mylim mes sueiti, mylime ir juoka, jei tik gėrimėliai plaukia upeliu. O tie šeimnininkai taip vaišinti moka, kad net ant rytojaus vos paeit galiu.

Linksma, kai apkrautas buteliukais stalas ir kai už jo sėdi tuzinas draugų. O tą Tautos Fondą, tegu jį kur galas, — jam mūsų kišenėj nėra pinigų.

M. D.

AKADEMIKO ARGUMENTAS

1879 m. Paryžiaus Medicinos akademijoje buvo demonstruo-

jamas T. Ediso no tik ką išrastas fonografas. Iš prietaiso plataus

vamzdžio sklido prislopintas žmogaus balsas. Susirinkusių

jų veiduose matėsi aiskus nepa-

sitikėjimus. Vienas akademi-

kas, pagalvojęs, kad išradėjas

mulkina visus, pašoko iš vietos

ir garsiai suriko:

— Melalinė plokštelė negali

atgaminti žmogaus balso!

Jis puolė prie T. Ediso no ir

čiupo jį už gerkles.

Deja, gerbiama akademi-

kui tuo nepavyko demaskuoti

šradėjo — garsai ir toliau skli-

do iš aparato.

ZODIS SVARBIAU UZ VISKA

Plaukus stovi gatvėje visais

lietaus plakamas, kad vanduo

nuo jo čiurliais teka.

Stovi ir laiko skėtį po pažas-

tim.

— Ko taip stovi, ar negali skėti

čio išskėsti?

— Negaliu!

— Ar sugedęs?

— Ne. Bet sutariau pasima-

tyt, kurio atpažinimo žen-

klas — "su skėčiu po pažas-

tim".

PIAUNA

— Kaip tu, Petrai, praleidi

vakarus.

— Visai priešingai, kaip die-

na. Diena, kaip matai, aš piau-

nu medžius, o vakare mane žmo-

nelė piauna...

BAIDYKLĖ

Pagyvenusi ponė nuėjo į me-

no galeriją.

— Fe, — pasižiūrėjusi į pir-

mą paveikslą rėkė ponė. — To-

kias baidyklės jūs vadinatė me-

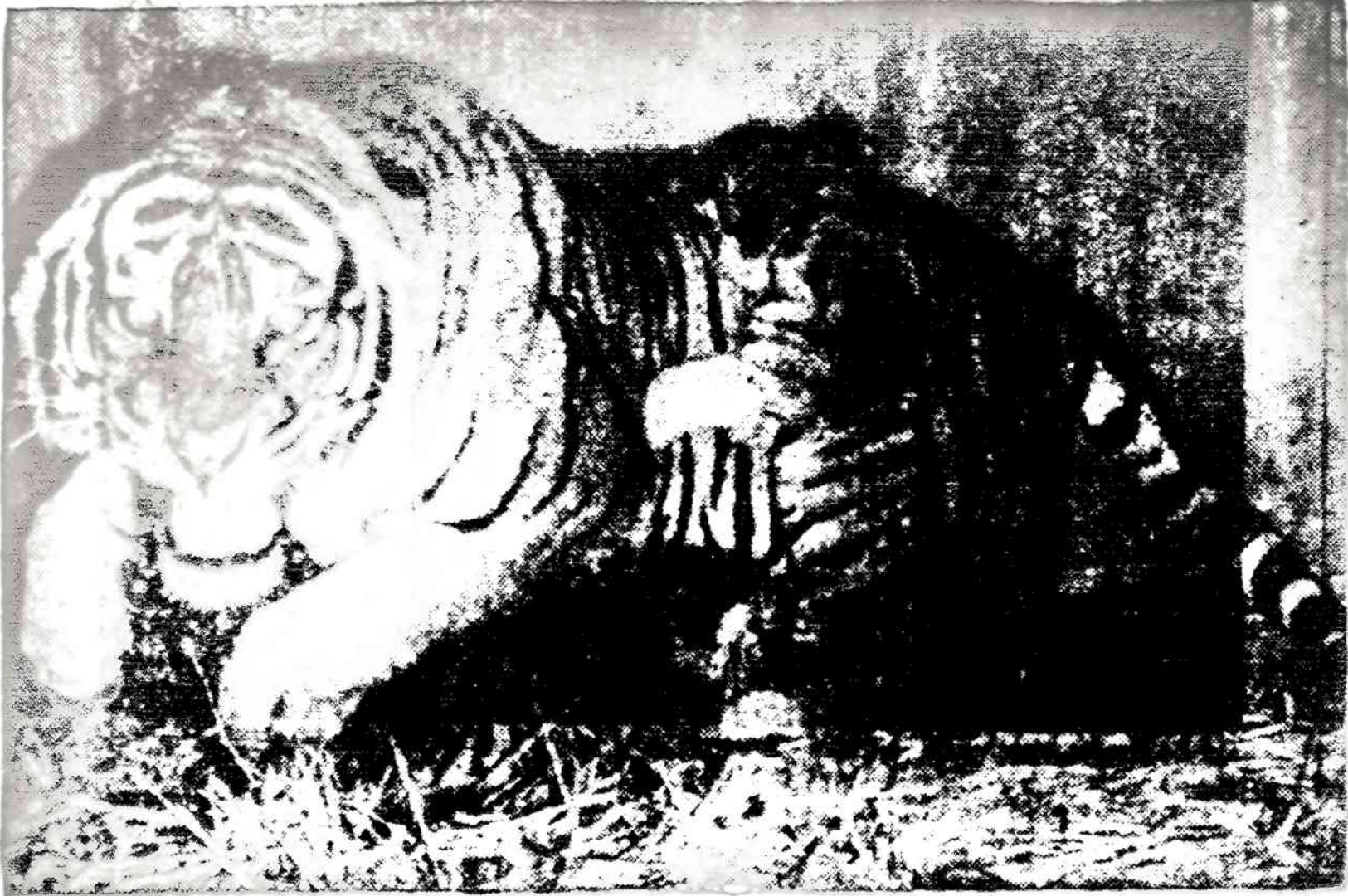
nu!

— Bet, ponė, — dėstė ramiai

dailininkas, — juk tai nebuvo

joks paveikslas, o tik paprastas

veidrodinis...

LIETUVOS KAIMYNAS LATGALA

Dr. A. Gerutis savo paskaitoje "Lietuvos kaimynas Latgala" konstatavo, kad mes lietuviai nedug ka žinome apie tą kaimyną, nors jis išbuvo Lietuvos valdžioje daugiau kaip 260 metų. O ir šiaip su latgaliais lietuviai tauta turėjo (ir teburi) daug bendro. Latgala skiriasi nuo kitų Latvijos dalių jau tuo, jog jos gyventojai yra katalikai, tuo tarpu, kai kitų dviejų provincijų (Vidžemės — Latvijos Livonijos bei Kuršo) žmonės yra beveik išimtinai evangelikai. Jau tas vienas faktas rodo, kad Latgalą veikė kitokie istoriniai faktoriai. Tu faktorių tarpie Lietuva užima itin svarbią vietą.

Glauštai apžvelgęs Latgalos praeitį, prelegentas pastebėjo, kad bendroji Rytų Europos padėtis iš pagrindų pasikeitė, kai paplitus reformacijai šnyko tiek Kryžiuočių Ordinas, tiek jo atžala Pabaltijy, vad. Livonijos Ordinas. I to ordino žemes atsirado pretendentų. Veržėsi rusai, bryvėsi švedai, bet pasireiškė ir Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė. Ji negalėjo ramiai laukti, kai jos pašonėn, Livonijon, smelkėsi rusų, tuo labiau, kad pačioj Livonijoj reikėsi įta kingos srovės, kurios į lietuvius židrejo kaip į natūralinius savo sąjungininkus.

1557 m. Pasvaly tarp Lenkijos karaliaus Zygmonto, Augusto, kaip įsakmiai pasakyta, "tuo tiktai, kuriuo jis yra Lietuvos didysis kunigaikštis", ir Livonijos sudaryta sutartis, kuria siekta apsiginti nuo Maskvos. 1561 m. Vilniuje pasirašyta nauja sutartis, kuria Ordinas ir Rygos arkivyskupas pavedė karaliaus Zygmonto Augusto, kaip Lietuvos didžiojo kunigaikščio globai savo valdžią. Lietuvos karuomenė užėmė visas svarbiąsias pilsis, Rygos arkivyskupas ir Ordino magistras prisiekė ištikimybę ir, kaip konstatuoja latvių istorikas Arveds Svabe, "Livonijos inkorporacija į Lietuvą buvo įvykęs faktas; visa rytų Latvija pasidarė Lietuvos provincija".

Tačiau karai ir tikybinės varžybos ejo toliau. 1629 m. Akmone sutartimi, au po Lūbiūno unijos, Rzecpospolita atiteko Latgalai ir kaip vasalas Kuršo. Nedug kam žinoma, kad tuo hercogyste Latgalą pasiliko pat metu, kaip ir Lietuvoje, LDK valdžioje daugiau kaip du spaudos draudimas nuo 1663

šimtus metų iki 1772 m., taigi iki pirmojo Lietuvos—Lenkijos padalinimo, o Kurš hercogystė dar ilgiau—iki 1795 m.

Kaip Lietuvoje, taip ir Latgaloje dielėj vaidmenį suvaidino 1569 m. į Vilnių atvykę jėzuitai. Latgalai liko katalikiška. 1625 m. Daugavpilyje įsteigta jėzuitų kolegija, kuri rūpinosi latgalių švietimu. Lietuvos jėzuitai davė pradžią visai latvių raštijai, 1585 m. atspausdind Vilniuje Petro Canisijaus katalikų katekizmo vertimą į latvių kalbą. Latgaloje net iki 1840 m. veikė Lietuvos Statutas. Į bendrą Rzecpospolito Seimą Latgalai siuntė 6 atstovus, kurių 2 turėjo būti lietuviai, du lenkai ir du iš Latgalos. Visi oficialūs dokumentai, rašomi Inflantų vadovijos vardu (taip Latgala vadinta nuo sudarkyto Livonijos vardo!). Turėjo būti tvirtinami Lietuvos ir Lenkijos antspaudais.

1753 m. Vilniuje išleistas Evangelijos vertimas į latvių kalbą. Kaip šiandien pripažįsta latgaliai "pusantro šimtmečio šis evangeliją nepakeista skambėjo mūsų tėviškės bažnyčiose ir...rodė kelią dvasiniam gyvenime". Dar 1756 m. lietuvius tiesė Jonas Lukosevičius parašė latviškai Evangelijos knyga šventadieniams ir visų metų šventėms, o lietuvius kunigas Jonas Kurminas 1853 m. išleido Vilniuje trijų kalbų žodyną, sekdamas širvydo "Dictionarium trium linguarum".

Nuo 1850 m. Kuršo katalikai buvo žemaičių vyskupijos jurisdikcijoje. Latgalių mokslininkas Dr. Mikelis Bukšis teigia, kad vysk. Motiejus Valančius "ypač tiesiogiai rūpinėsi Kuršo katalikais". Būdamas Petrapilio Kunigų seminarijos inspektoriumi, būsimasis žemaičių vyskupas Karevičius buvęs latgaliams palankus. Latgalijoje nuolat veikė kelios dešimtys lietuvų kunigų, kurie buvo Latgalos švietėjai.

Naujausiais laikais įsidėmėtiną įtaką Latgalijoje padarė Lietuvos marionai. Kun. Jurgui Matulioniui atgaivinus šią kongregaciją, pirmieji latgaliai marionai atliko noviciatą Mariampolėje.

Nedug kam žinoma, kad tuo hercogyste Latgalą pasiliko pat metu, kaip ir Lietuvoje, LDK valdžioje daugiau kaip du spaudos draudimas nuo 1663

M. Stankūnienė.

Vasaris (medžio raiziny)

iki 1904 m. įvestas ir Latgaloje. Dalis slaptų leidinių išleista Klaipėdoje.

Pirmojo pasaulinio karo metu išskeltas klausimas sujungti Latgalą su likusiaja Latvija. Iki latgaliai buvo įjungti į Vitebsko guberniją. Latvijos nepriklausomybės laikais latgaliai naudejosi tam tikra autonominija kalbos, bažnyčios ir mokyklų reikalais, nors protarpiais pasireikšdavo pačių latvių noras nusmelkti jų tarnę. O 1944 m. sugrįžus sovietiniam režimui, prasidėjo nuoseklus latgalių kabinis persekiojimas. 1956 m. įsteistas vad. "bendrinės kalbos seimas", kuriuo viešame gyvenime uždraustos tarmės, latgalių kalba pašalinta iš mokyklų ir iš vakcinų įstaigų, o nuo 1958 m. nebeišleista joks laikraštis latgališka. Patys latgaliai teigia, kad dabartinis draudimas esąs žiauresnis nei kaip Muraviovo laikais.

Savo paskaitos pabaigoje išskėlė klausimą, ar mes, lietuviai, galime kuo latvių tautai įskaitant ir latgalius, padėti.

AUKŠTAIČIŲ UPĖ — ŠVENTOJI

Krantų atodangose matyti daug storų, suanglėjusių praeities miško medžių. Netoli Juosės—Šventosios žiočių įsikūrusi didelė bebrų gyvenvietė, kur keliu kilometrų ruože daug drabužių.

Ardydama aukštus stacius krantus, Šventoji labai raitos Mikėrių apylinkėse. Čia daug sausų smėlio paplūdynių. Nuo stacius krantų atsiveria puikus vaizdas į upės slėnį. Labai aiškios trys didelės kilpos. Viena iš jų ilgesnė kaip 3 km., o sarmaka—vos 100 m. Ją galima pėsti valti. Toliau Šventoji staiga prasiveržia pro rėvą ir žemiau jos išsitiesia, praplatėja. Čia upė sekli, jos srovė lėta, dugnas nuostabiai švarus, smėlingas. Panaši Šventoji, tik pamažu gilėjanti, išlieka iki pat Anykščių.

Anykščiai ir jų apylinkės — viena įdomiausių ir gražiausių Lietuvos vietų. Anykščių apylinkės davė mums literatūros klasikus, mylimus rašytojus: A. Baranuską, J. Biliūną, A. Vienuolį. Anykščiai gerbia jų atminimą. Jų gimtinėse įrengti muziejai, ant Liūdžių kalno Jonui Biliūnui pastatytas paminklas. Čia daug vietų, susijusių su kūrinių herojais.

Anykščių apylinkėse gausu gamtos paminklų. Tai garsūs Puntukas, jo brolis Karalienės liūnas, įdomūs Šventosios ir Šlavės krantai bei garsūs smėlio karjerai Netoli Anykščių yra Šeimyniškių (Vorutos) pilikalnis, Starių kalnai, gražūs Rubikių ir Nevežos ežerai.

Žemiau Anykščių Šventoji vingiuoja tarp gražių, sausų pušynų. Krantai šiose vietose mažai ardomi, apaugę krūmėmis, vagoje nemaža salų. Siame ruože Šventojon įteka vienas didžiausių jos intakų—Virinta. Beveik nuo Virintos žiočių Šventoji patvinsta, pamažu plėtėja, darosi tiesesnė. Tai Kavarsko užtvankos pasekmės. Vanduo užlieja žemas Šventosios pakrantes o iš vandens kyšo kelmai ir krūmai, nekaip atrodo... Už Kavarsko Šventoji teka per dirbamus laukus, o pakran-

tiesia, praplatėja. Čia upė sekli, jos srovė lėta, dugnas nuostabiai švarus, smėlingas. Panaši Šventoji, tik pamažu gilėjanti, išlieka iki pat Anykščių.

Anykščiai ir jų apylinkės — viena įdomiausių ir gražiausių Lietuvos vietų. Anykščių apylinkės davė mums literatūros klasikus, mylimus rašytojus: A. Baranuską, J. Biliūną, A. Vienuolį. Anykščiai gerbia jų atminimą. Jų gimtinėse įrengti muziejai, ant Liūdžių kalno Jonui Biliūnui pastatytas paminklas. Čia daug vietų, susijusių su kūrinių herojais.

Anykščių apylinkėse gausu gamtos paminklų. Tai garsūs Puntukas, jo brolis Karalienės liūnas, įdomūs Šventosios ir Šlavės krantai bei garsūs smėlio karjerai Netoli Anykščių yra Šeimyniškių (Vorutos) pilikalnis, Starių kalnai, gražūs Rubikių ir Nevežos ežerai.

Žemiau Anykščių Šventoji vingiuoja tarp gražių, sausų pušynų. Krantai šiose vietose mažai ardomi, apaugę krūmėmis, vagoje nemaža salų. Siame ruože Šventojon įteka vienas didžiausių jos intakų—Virinta. Beveik nuo Virintos žiočių Šventoji patvinsta, pamažu plėtėja, darosi tiesesnė. Tai Kavarsko užtvankos pasekmės. Vanduo užlieja žemas Šventosios pakrantes o iš vandens kyšo kelmai ir krūmai, nekaip atrodo... Už Kavarsko Šventoji teka per dirbamus laukus, o pakran-

tes tęsiasi žalia krūmų juosta, vagoje daug šiekštų, senų medžių, ant kurių galma greitai užplaukti.

Žemiau Vidisčių, priešais vienas kitą įteka du mažesni intakai: Siesartis iš kairės ir Mūša iš dešinės. Idomu, kad Šventosios vidurupyje intakai įteka vienas prieš kitą, nes jie naudojami vienu senlienu, perkirstu Šventosios. Netrukus už Siesarties žiočių Šventosios pakrante pradeda sausi pušynai, aukšti ardomi krantai, geri paplūdimiai, smėlėtas dugnas. Tai aukštieji krantai—nauja besikurianti vasarvietė, graži ukmergėčių poilio vieta.

Už kelto kilometrų ir Ukmergė — didžiausias miestas Šventosios pakrantėse. Sena lietuvių gyvenama vietovė. Miestas užima didelį plotą, išsimėtęs.

Šventoji Ukmergės apylinkėse ir žemiau jos klaidžioja plačioje vagoje, kurioje daug seklių. Posūkiuose vienus krantus ardo, kitus klosto. Ten kur veržiasi per kalvas, upė susiaurėja, pagreiteja, jos dugne atsiranda nemaža rieduliu.

Už Veprių Šventosios slėnis toks pat įdomus, su aukštais medžiais apaugusiais krantais. Žemupyje Šventojėje nemaža rėvų, kurios, esant žemesniam vandens lygiui, gana pavojingos. Viena tokia rėva tuoj pat už Veprių, antra—prie širvintos žiočių.

Širvinta — didžiausias Šventosios intakas, graži, vingiuota ir vandeninga upė. Nuo jos žiočių Šventoji pasidaro gilesnė ir vandeningesnė. Jurkonių kaimė yra daug aukštų ardomų krantų. Čia virš vandens lygio iškyla se-

noviniai, devolupero moliai. Žemiau kaimo yra pati ilgiausia ir pavojingiausia rėva. Už jos iki pat žiočių Šventoji beveik tiesi, smarkiai graužiasi gylin—stengiasi prisitaisyti prie Neries lygio. Del to čia upė teka greitai, vagoje daug akmenų, plaukti pavojinga.

Santakoje tiek Neries, tiek Šventosios pakrantes tankiai apaugusios pušynais. Pailkęs juose, galima toliau tęsti kelionę Nemimi, o vėliau ir Nemunu iki pat Kuršių marių ar net Klaipėdos.

— Vyro gyvenimas tikrai nepavydėtinas, — tarė giliai atsidusęs 60 metų amž. vyras.

— Kodėl? — paklausė žmona.

— Todėl, kad pirmus 20 metų motina klausinėjo, kur jis eina ir ką daro, o paskiau per 40 metų žmona klausinėja, kur jis eina ir ką vėikia, o likusius metus gimines klausinėja, ar jis yra parašęs testamentą.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIŠ MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudžia — Endowment Insurance, kuri, ypač naudinga jaunimui, siekiantiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikų apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudos suma temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie jums mielai patelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1964 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet neseniai, Vins Krivis, Igno Klapelio, Vinco Macdono, P. Joniko, V. Stankos, R. Ropšio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Reičiaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kabanos, A. Rūčkės ir A. Varnų kūrėjų paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tarybų kokių pirmūnės Juosės Valčiūnienės atsiminimai apie dainų sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, geriantis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užrašais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos aprašas, kurio Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne samo gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities šis raištinis studija, suaktrintys akcentais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henrikio Tomo-Pamalytės parašyta studija apie Rytprūsius, remianti Pakalnės ir Labuvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs tiek lietuviams, tiek latviams. Iliustruotas nuotraukomis, pateiktose duomenyse, ypač patraukia jo vertinimai į vokiečių kalbą. Laba įdomingoje 336 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$2.

K. LAUMERIS LAIMA rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas, su kuriais ji susitikusi. Tai įdomi ir vertinga knyga, kuri turi 234 puslapius bei kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupranta šis ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik o Paryžiaus laikais knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus laisvę. Knyga yra didelio formato, 266 puslapių, kainuoja \$3.

MATYKAS NOVELAS, H. Šešenko kūryba. J. Valčiūnaitės vertimas. 266 pusl. knygoje yra 66 apsakymų novelių. Kaina \$3.

Knygos pildomos Naujienose, 1729 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. (Chicago) pabr. pildyti šiojį pildyti pildyti pildyti

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

3 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. K. HELMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Choccolated or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder!"

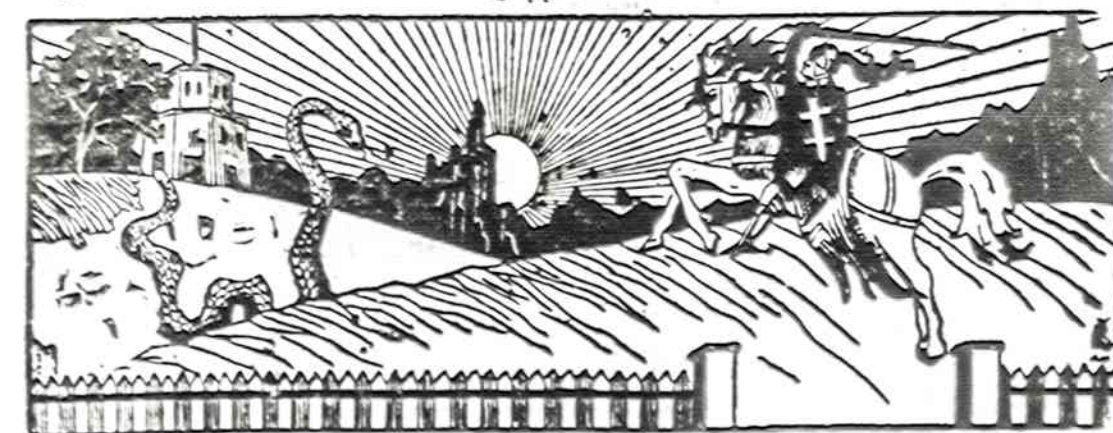
Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1962

NAUJIEŅOSE GALIMA GAUTI:

1. Dr. Kazio Griniaus, ATSIMINIMAI IR MINTYS, II tomas \$10.00
2. Prof. Vaclovo Biržiškos, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis 208 ps. \$6.00
II dalis, 229 ps. \$6.00
3. Miko Šileikio, LIUCIJA. proza. 178 ps. \$5.00
4. Janinos Narinės, TRYS IR VIENA. Atsiminimai. 172 ps. \$5.00
5. Prof. P. Pakarklio, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBES SANTRAUKŲ BRUOŽAI. 176 ps. \$4.00
6. J. Venclovos, S. DAUKANTO LIETUVIŠKA VEIKLA. 60 ps. \$2.00

NAUJIEŅOS, 1729 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 susikite čia ir pridėkite vieną dolerį persiuntimo klaidoms.

Inž. LIODAS MIKSYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAETIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunimui ir prof. R. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kiti viršeliai. Pats \$2.

NAUJIEŅOS

1729 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-4106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000
Postmaster: Send address changes to Naujienos
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980	metams	\$40.00
Subscription Rates:	pusei metų	\$22.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	metams	\$45.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	pusei metų	\$24.00
metams	trims mėnesiams	\$15.00
pusei metų	vienam mėnesiui	\$5.00
trims mėnesiams	Užsienio:	
vienam mėnesiui	metams	\$48.00
Kitose JAV vietose:	pusei metų	\$26.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.	Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.	
	P pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Milašius jau visai nusimilašino

Ceslovas Milašius, kur jis bebūtų ir ką jis bedarytų ar rašytų, visuomet skelbia, kad jis lietuvis. Jis tvirtina, kad jis gimė Lietuvoje, kad jis augo ir mokėsi Lietuvoje kad jo mokytojai būvę lietuviai, bet lietuviško jame nėra nė krislelio.

Ceslovas Milašius gimė 1911 metais Lietuvoje. Kėdainių apskrityje, Survilaiškio valsčiuje, Šaralmonyse. Jis jau artėja prie 8-toesios dešimties, bet jis net lietuviškai nesivadiną. Jis visiems pasakoja, kad jis vadinasi Česlaw Milosz. Ne Česlovas ir ne iMilašius, bet Milosz.

Ar jis rašytų Česlaw, Česlaw ar Ceslovas, Milosz ar Milašius, nebūtų toks esminis dalykas. Bet jis turi žinoti, kad lietuviai nevadina jo Milosz, bet Milašium, ne Česlaw, bet Česlovu. Buvo laikotarpis, kai lietuviai rašė su vietoje Č. ir rašė su vietoje š. Bet jau beveik šimtas metų, kai lietuviai neberašo č arba sz, o rašo č ir š. W lietuviai visia neturi, nes to w lietuviams nereikia. Jiems užtenka v, kad galėtų ištarti pageidaujamą garbę. Trijų milijonų tauta apsieina be sz, be č ir be w o Milašius vis tebekartoja savo. Jis tebekartoja, kaip lietuviai senovėje Lietuvoje ir Amerikoje rašė. Jam dar ir šiandien bus Bezkowskis, kada jau Boczkowskie anūkai rašosi Bačkauskai.

Milašius baigė gimnaziją Vilniuje ir Stepono Batoro universitetą 1934 metais. Jis turėjo būti girdėjęs apie Vilniuje buvusią Lietuvos tarybą, girdėjo apie Muravskio suorganizuotas Vilniaus lietuvių darbininkų profesines sąjungas, apie Vilniuje spausdinamas Lietuvos Žinias, apie veikėjus Vileišius, dr. Joną Basanavičių, apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, bet Milašius nieko apie tai negirdėjo ir nieko bendro neturėjo su Vilniuje veikusiais lietuviais.

Tadas Kosciuszka save laikė lietuviu. Kai jis atvyko Amerikon, ir jam reikėjo uoste užpildyti Amerikos pa-

reigūnų paduotus laktus, tai Kosciuszka prašė, kad jis lietuvis. Kosciuszka plaukė Amerikon, kad jis tikėjo Amerikos steigėjų laisvės, nepriklausomybės ir pagrindinių žmogaus teisių idealais. Kosciuszka stėjo tuometinėm Amerikon kariuomenėn, bet ir tada jis užrašė, kad yra lietuvis. Kada jis laimėjo Westpoint mūšį, tai Amerikos karo vadovybė paskelbė, kad Tadas Kosciuszka, lietuvis, vadovavo amerikiečiams Westpointui išlaisvinti, kur šiandien yra pati geriausia ir moderniausia karo mokykla. Didelė Amerikos karininkų dauguma mokėsi lietuvių išlaisvintame Westpointe.

Ceslovas Milašius, atvažiavęs Amerikon, taip pat pasakė, kad jis lietuvis, bet jis čia važiojo, kaip Lenkijos pareigūnas. Pirmiausia, tai Milašius buvo Varšuvos vyriausybės atstovas New Yorke. Ten jis buvo paskirtas lenkų vyriausybės "kultūros attache". Neilgai jis ten gyveno. Jis įsitikino, kad amerikiečius kultūrinti nėra jokio reikalo. Jie, kaip lietuviai, taip lengvai nesikultūrina. Amerikiečiai turi savo principus, paskelbtus prieš 200 metų. Tų principų jie ir laikosi. Jiems neįdomu klausyti lenkams dirbančio lietuvių, kuris apie Lietuvą ne daug nežino ir žinoti nebenori.

Nieko neįtikinęs ir nieko nepašęs Amerikoje, Milašius grįžo į Varšuvą ir padarė vyriausybei pranešimą apie užkietėjusią amerikiečių kultūrą. Karo metu jis gyveno Lenkijoje. Jam savo akimis matyti gen. Bor Komorovskio organizuojamą sukilimą prieš vokiečius. Jam buvo gerai žinomas Stalino įsakymas pristabdyti sovietų karo jėgas prie Sviderio ir Varšuvos, kad vokiečiai turėtų progos išžudyti daugumą Varšuvos sukilėlių, bet jis pats į sukilėlių eiles nestojo. Jis labai išgyveno sukilėlių ir jo paties padarytus žingsnius. Jis rašė neiškilus išgyvenimus ne tik maištininkų, bet ir jo paties skausmus, bet jis daugiau nieko nedarė.

Milašius labai aiškiai žinojo ir žino, kas yra Vaitiekus Jaruzelskis ir aplinkui aplipę būvę lenkų generolai. Jis rašinėjo šių generolų spaudoje, o vėliau ir užsienio einačioje "Kulturoj", bet pats planavo išspėsti užsienin. Eilėraščiai tada, patarė kovoti prieš svetimuosius Lenkijoje, o dabar savo eilėraščiuose pataria kovoti prieš rusų primetus Jaruzelskius, bet jis pats nedrįso mestis į kovojančių lenkų eiles. Paprastas lenkas Lešek Valensa sugalvoja pradėti kovą prieš rusus naujais metodais. Daug jis nepadare, bet pirmiausia pirmomis sukilimo dienomis jis pastatė karo metu nužudytiems darbininkams stiprų paminklą. To paminklo naujoji lenkų artilerija neišgriautų. Milašius stenėjosi ir nesuprato, kad net Jaruzelskis padėjo vainiką prie Dancige valdžios nužudytų darbininkų, bet prie Valensos solidarumo idėjos jis nepritapo, kaip jis negalėjo tapti lietuviu.

Už kelis eilėraščius Milašius gavo Nobelio literatūros premiją. Gavo ir pinigų. Dabar Milašius parašė romaną. Jis pavadintas "Ulro žemė". Kas yra ta ULRO žemė, iš knygos neaišku, kaip neaiškus kas yra Milašius eilėraščiai. Reikia pažinti Milašiaus poeziją, kad galėtum pasakyti, ką Milašius nori pasakyti, ir atspėti, kurios yra paties Milašiaus patarimai ne tik jaunimui, bet ir 60 metų persiritusiems žmonėms.

Naujai išėjusiame romane Milašius bando aiškinti karo metu ir pokario laikotarpyje einančių minčių ratą. Jis aiškina, kaip tos mintys kyla, kaip jas reikia suprasti ir kur jos galvojančios žmonės nuves. Kur senstelėjus Milašius žygiuoja? Kur sklerozės ar nestabdomas kraujotekis jį veda? Jis jį nuvedė "per Rytų demokratiją" į Lenino aiškintus Markso principus, į naujai pertvarkytas visos ekonominės sistemos. Tuo tarpu besisukinėjan-

JOSE RIBERA, ispanas

Verkiantis filosofas

ANTANAS PLESKYS

KLAIDINGAI KALTINAMAS VLIKas

Didž. Gerb. NAUJIENŲ Redaktorium pone Gudeli,
1984 m. rugpjūčio 25 d.

(Tęsinys)

Tai yra Atlanto Chartos principai: visų tautų taisyklė pasirinkti valdžios formą, kurioje jie nori gyventi; suvereninių teisių, ir savivaldos atstalyumas tautos tautoms, iš kurių prievarta tautai išplėšė agresinės valstybės.

VLIKas pridėdavo ir savo pastabą: "Suvereninių teisių atstalyumas čia yra sąlygojamas, kad tautai būtų padaryta agresinės valstybės. Kiekvienam numatoma, kad trys didieji nelaikė savęs agresoriais. Taigi, tas laikoma tik asies valstybėms."

Be to reikia pastebėti, Atlanto Chartos paskutinėje sakiniui įrašyta pasakyta: "...kad būtų atstatyta suvereninių teisių ir savivalda visoms tautoms iš kurių jėga tautai buvo atimta".

OO Jai toje, Stalino naudai, perrašytoje Atlanto Chartoje žodis visoms (tautoms) pakeistas žodžiu 23 d. padarė viešą pa-

žodžių toms (tautoms) ir sąlygojama prierašu (iš kurių prievarta tautai išplėšė) agresinės valstybės.

Bronius Nemickas norėdamas apkaltinti VLIKą, klaidingai aiškina JAV prezident. Fr. D. Roosevelt ir Didž. Britanijos ministrininko Churchillio pirmuosius jų pasisakymus apie Stalino ir Sovietų Sąjungą. Jis (Br. N.) rašo: "Tačiau Rooseveltas ir Churchillis apie Stalino nebuvo taip geros nuomonės, kaip VLIKas". (Tam savo tvirtinimui Br. N. nepatiekia jokių įrodymų. A. PL.)

"Prezidentas Franklin Delano Rooseveltas, Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės Sovietų Sąjungai užgrobus, padėjo patvirtinti Jungtinių Amerikos Valstijų politikai, smerkiančiai Stalino agresiją. Ryšium su ja, kaip valstybės sekretoriaus perrašytoje Atlanto Chartoje žodis visoms (tautoms) pakeistas žodžiu 23 d. padarė viešą pa-

čios mintys Milašiaus dar nenuvedė prie Lenino logikos, bet lieka tikrai keli žingsniai prie tos vietos. Milašius yra įsitikinęs, kad su Romos principais ir Lenino aiškinamomis mintis ne tik Lenkija, bet ir Vakarų Europa tais žingsniais žengs.

Ar vertėjo Milašiui važiuoti į Ameriką, versti "Ulro žemę" angliskai ir skelbti šias mintis Amerikoje ir visame Vakarų pasaulyje. Ar Milašius nenori pirma paveikti laisvojo pasaulio poetus, kad jie pasektų Lietuvoje gimusių modernios lenkų poezijos ir literatūros atstovui sudaryti sąlygas skelbti komunistines mintis.

Mums atrodo, kad Milašius, prisidengęs poezijos ir literatūros skraiste, skelbia sovietinės politikos propagandą. Būtų buvę geriausia "Ulro žemę" paskelbti Varšuvoje. Gal mes nesuprantame Milašiaus. Gal čia reikalingas Railos ar Nagio aiškinimas, tikrai, žinoma, ne Naujienose.

reikimą, kuris, be kitų dalykų, teigia: "Šios vyriausybės politika yra visuotinai žinoma. Jungtinių Valstijų žmonės yra priešingi veiksmams, įvykdytiems nesvarbu kaip — jėga ar jėgos grąša". Ar ne apie agresiją čia kalbama?

Br. N. čia užmiršta tuometinė tarptautinė politinė padėtis. Tada Stalinas buvo agresoriaus Hitlerio sąjungininkas. Ar Rooseveltas ir Sumner Welles galėjo pasakyti kitaip? O kas dėsi po to, kai 1941 m. birželio 22 d., kada Hitleris paskelbė karą Stalinui - Sovietų S—gai? Tada, sąvaine automatiškai sovietai pasirodė Vakarų sąjungininkai. JAV ir D. Britanijos užsienio politika pagrindinai pasikeitė Sovietų S—gos naudai.

1943 m. lapkričio 28 d. iki gruodžio 1 d., Teherane, Irano sostinėje vyko trijų didžiųjų Roosevelt, Churchillio ir Stalino konferencija. Apie tą konferenciją savo atsiminimų knygoje "Special Envoy to Churchill and Stalin" autoriai Averell Harriman ir Elie Abel knyga išleista 1975 m., 279 psl. rašoma:

"Rooseveltas tęsdamas savo žodį pasakė, kad jis turi galvoti ir lietuvių, latvių ir estų kilmės Amerikos baluotojus, Jis gėrį žinąs tą faktą, kad praeityje tos trys Baltijos respublikos buvo Rusijos teritorija ir, kad 1940 m. jos buvo inkorporuotos į Sovietų S—gą. Tačiau šypsodamasis jis pridūrė, kad jis nemėgė protestuoti dėl to, kad raudonoji armija tas sritis vėl prisijungė. Jam tik esą svarbu pabrėžti Jungtinių Valstijų ir šienitį viso pasaulio viešąją opinią, kad tos tautos pasinaudojo teise pasisekyti, kad jos pačios nutarė prisijungti prie Sovietų Sąjungos. Jis asmeniškai esą įsitikinęs, kad žmonės baudūs už prisijungimą prie Sovietų Sąjungos".

Laikė konferencijos Fr. D. Roosevelt buvo apsigyvenęs Sovietų ambasadoje, Teherane. Ar anot Broniaus Nemicko, visam laikui padėję JAV politikos pagrindai, Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių atžvilgiu, smerkiantys šią Stalino agresiją ir ar Teherano konferencijoje tebebuvo nepasikeitę Ir ar šiočiu savo pasisakymu prezidentas Rooseveltas vis dar laikė Stalino agresorium? (Bus daugiau)

— Meilė — dangaus malda ir pragaro giesmė, ja gyvena ne tik silpni žmonės, bet ir galin-gi dievai.

— Antradienį aukso uncija kainavo \$347.

ALEKSANDRA VAISICNIENE

VEGETARIŠKA MITYBA IR SVEIKATA

Venezuela, Caracas, 1982 metai

(Tęsinys)

Medicinos mokslų žinovų yra nustatyta, kad kiekvieno suaugusio žmogaus normalus, t. y., geras kraujo spaudimas yra: 140 ir 90 mm Hg. Pas kai kuriuos žmones, kaip vyrus, taip ir moteris, tas spaudimas padidėja. Toks padidėjimas vadinamas nenormaliu arba padidintu — padidėjusiu spaudimu, kuris žmogaus organizme gali sukelti įvairių negyvybių, ypač nenormalaus širdies veikimo darbe. Todėl nuolat reikia daboti, kad kraujo spaudimas būtų normalus.

Kodėl žmoguje atsiranda nenormalus — padidintas kraujo spaudimas, iki šio laiko mokslininkams dar nėra pasisekę pilnai išaiškinti. Tiek teiginiai, kad yra keletas priežasčių, išsiskiriančių ta nenormalų kraujo spaudimą. Tais pat yra naudojama keletas vaistų tokiam kraujo spaudimui sunormuoti. Šiame reikale vegetarinė arba natūralinė medicina naudoja kiek skirtingus natūralius kraujo spaudimui gydyti negu laboratorinė medicina vaistus.

Šioje natūralaus aukšto kraujo spaudimo gydymo srityje ypač yra pasižymėjęs Tuebinge-no "Medicinische Klinik" (Vokietijoje) gydyto-

jas E. Rock. Jis, po atliktų tyrimų su vaisių sultimis ir mažu druskos kiekiu valgyje, priėjo išvados, kad prinokusių vaisių sultys ir sumažintu druskos kiekiu maistas yra patigeriausia priemonė sureguliuoti nenormalų kraujo spaudimą, ir šių vaistų tarpą įjungiant ir badavimą arba pasninkavimą. Šias priemones panaudojus, aukštas kraujo spaudimas greitai nukrenta. Tą gydymo metodą toje pačioje klinikoje praktikavo gydytojai H. Schubert ir Zintl. Tokiu metodu išgydė ligoniniai ir toliau privalo laikytis vegetariško maisto, vartodami jame labai mažai druskos ir gerdami pakankamą saiką vaisių sulčių.

Gyd. Heun nuomone, kad badavimu, naudojant gyvybės palaikymui vien vaisių sultis, atsiekiamas ne tik kraujo indų ir širdies pagerėjimas, bet toks badavimas leidžia arčiau susipažinti ir ištirti aukšto kraujo spaudimo ligą. Iki šių dienų dar nėra žinomos aukšto kraujo spaudimo atsiradimo priežastys, tačiau manoma, kad pagrindinę įtaką daro centrinė nervų sistema, kuri keturių savaitių laikotarpyje badaujant ir tik vaisių sultimis palaikant organimo funkcionalumą, susitvarko ir kraujas vėl pasidaro normalaus spaudimo esanti kraujotakų sistema. Šis liaukų veikimas ir aukšto kraujo spaudimo susiregulavimas ypatingai sėkmingas, jeigu jis buvo išsuktas arteriosklerozė esimo, ar širdies bei inkstų sutrikusio veikimo.

Keturių savaitių badavimas būtinas, norint

sunormuoti arterijų elastingumą. Tačiau šis pusiau badavimo metodas aukšto kraujo spaudimui pašalinti, taikomas daugiausia jaunesnio amžiaus ligoniams; vyresnio amžiaus ligoniams, neįpratusiems prie natūralios mitybos, šis griežtas maitinimosi, arba, geriau tariant, badavimo metodas gali atnešti nepageidaujamų rezultatų. Iš kitos pusės, čia minimas daktaras Heun yra daręs nemažai tyrimų su vyresnio amžiaus asmenimis, pvz., 60-70 metų, ir priėjo išvados, kad su vaisių sultimis ir tokio amžiaus žmonėms galima padėti sutvarkyti aukštą kraujo spaudimą. Šino atveju tokie asmenys (vyresnio amžiaus) badavimas turi būti pradamas nuolatine gydytojo priežiūra.

Aukšto kraujo spaudimo nužeminimas pusiau badavimo dieta sunkiai pasidaro tiems ligoniams, kurie serga arterioskleroze. Vykdydami tokį gydymą, negalima duoti pilnos garantijos, kad toks bandymas duos labai gerus rezultatus, tačiau iš kitos pusės į tokio ligonio gydymą žvelgiant galima užtikrinti, kad toks aukšto kraujo spaudimo reguliavimas arteriosklerozė sergančiam niekada nepakenkia.

Aukšto kraujo spaudimo suregulavimui, pasirodo, gydymo amžiaus neturi didelės reikšmės, jeigu gydomieji tiksliai prisilaiko gydytojo nustatytos maisto, aišku — vegetariškos, dietos.

Aukšto kraujo spaudimo suregulavimui naudotinos vaisių sultys ir maistas.

Iš juodųjų serbentų išsunktos sultys, kurios turi daug vitaminų C ir P. Tinka petražolių, špinatų ir saldžiųjų pipirų sunkos; morkų ir pomidorų sultys, turinčios daug karoteno; česnakų ir svogūnų sultys, dėl jų savotiško skonio, naudotinos su kitų daržovių sultimis, panaikinančiomis nemalonų česnakų ir svogūnų skonį. Maitinantis špinatais ir dilgėlių sriuba, gaunami labai geri rezultatai, nes tos daržovės turi daug klorofilo.

Sergantiems smegenų skleroze ir kartu turintiems aukštą kraujo spaudimą, patartinas toks receptas: prieš einant miegoti, išgerti stiklą daržovių sulčių, sumaišytų su valeriono lašais ir sumaltais migdolais. Gydytojas Buschingerris sako: "Šis receptas taip pat labai geras širdies liga sergantiems. Tokie ligoniniai jau po trumpo laiko pradeda atgauti viltį gyvenimui ir pasidaro daug judresni, kas šios ligos pacientams labai reikalinga: pranyksta psichozis, nerviniai sukrinkimai ir nenormalus širdies veikimas. To pasiekti gerų rezultatų, reikalinga panaudoti ir badavimo metodą, imant tik vaisių sultis. Tokiems ligoniams dar prirašomos sėdimos vonios, dušai ir trumpa laika rankų mirkymai šiltame vandenyje.

(Bus daugiau)

K. VILIAV

VAKARŲ VĖJAI

Modernios poezijos knyga. Kaina 5 dol. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Westchester Community klinikos

Medicinos direktorius

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.

VALANDOS: 3-9 darbo dienomis

ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553

Service 461-8200, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS

3921 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius

ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 West 63rd Street

Valandos: antradienį 1-4 popiet,

ketvirtadienį 5-7 val vak.

Ofiso telefonai: 776-2880,

Rezidencijos telefonai: 448-5545

Florida

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33710

Tel. (813) 321-4200

MOVING

Apdraustas perkraustymas

ir įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 376-1882 ar 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

Prisimam Master Charge

ir VISA kortele.

R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

SOPHIE BARCUS

RAIDIJŲ ŠEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais

nuo 8:30 iki 9:30 val. ryt.

Stoties WOPA - 1490 AM

transliuojamos iš mūsų studijos

Marquette Park.

Vodėja — Aldona Deutras

Tel.: 778-1542

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, IL 60639

"Lietuvos Aidai"

KAZIS BRAIDZIONYTIS

Programos vedėjas

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakara.

Vos laidos iš WCEV stoties,

bangos 1430 AM.

St. Petersburg, Fla., 1230 val. p.p.

ir WTIS stoties, 1110 AM bangos.

4444 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60639

Tel.: 776-3376

ŠVENČIONIŲ KRAŠTO IDOMYBĖS

Yra nemažai ir paprastų kaimo žmonių, kurie tyliai, bet atkakliai, niekieno neragunami, vi-

są gyvenimą puoselėja nuo vaikystės pamėgtą polinkį. Vie-

nam tai būna kelionės, kitam žvejyba ar medžioklė, trečiam — armonika, smulkas... Kiek

daug tokių. Apie vieną jų seniai girdėjau ir vis norėjau ap-

lankyti. Pagaliau išsirengiau. Labai jau gražiu laiku pasiekė

pasiekti Santakos vieniemi. Už šalus, apšerkšnijus iš po ledo

ti brastose blykčiojo žuimenos, garavo Lakajos sraunumėlės.

Siame gražiame tarpupyje nuo seno įsikūrusi Šilkinų sodyba.

Čia ir Igno Šilkinio muziejus.

Pavasarijant Ignas Šilkinis jau baigė septyniadesimt pen-

kerius metus. Apaukštis, tie-

sus kaip jo vienmetės pušys, jis tyliai sutinka naujus pavasarius.

Nors ir žila jo galva, visus apy-

linkės įvykius stebi akylus žvilg-

snis, kasdien visa, kas nauja, čia užrašoma.

Ignas Šilkinis gimė, augo ir

didumą sava amžiaus nugyve-

no čia. Labanoro girios pašonė,

je. Pirmąsias raides pažino pas

vietos "daraktorių" — geležin-

kelio prižiūrėtoją. Vėliau mo-

kėsi švenčioniuose, švenčioni-

se, mokėsi fotografo amato, ku-

ri laiką gyveno Vilniuje. Vėliau

kaip keliaujanti fotografas kla-

jojo po Vidurinės Azijos platy-

bes...

Iš mažens buvo pastabus, do-

mėjosi kas vyko aplinkui. Bet,

pasak jo paties, "...kai pavazinė-

jau po svieta, pergyvenau pirmo

karo baismumą, pradėjau dar

daugiau galvoti, kaip nevienodai

žmonės gyvena įvairiuose kraš-

tuose, kaip labai skiriasi jų da-

bartinis gyvenimas nuo senesnių

laikų. Mėgau, ką žinojau, vis

užsirašyti, kokį dulką, liudijan-

tį vienokį ar kitokį gyvenimo

įvykį, negalėjau numesti, ale vis

priglausdavau, kažin kaip man

tie dalykai čia rodytės bran-

gūs..."

Ir taip jau daugiau nei pen-

kiasdešimt metų Ignas Šilkinis

lyg bitė į avilį, į savo namus

Santakoje neša, velka viską, kuo

krūopščiausiai aprašo, fotogra-

fuoja, sistemingai tvarko. Jau

daug tūkstančių eksponatų su-

kaupė pas save šį darbo skrudę.

Nelengva kartais būdavo Ig-

nui Šilkinui, neturint pinigų,

matyti parceluojamus dvarus,

parduodamus senus įdomius

daiktus; ypač jį jaudino retų

paveikslų likimas. "Tada nors

nufotografuodavau juos", — ra-

minasi senukas.

Užlipome į jo palėpę. Tai se-

nos trobos (toje troboje Ig. Šil-

kinis gimė ir, kiek prisimena, ir

visi tokia pat) aukštas, paties

šriekytas muziejus. Čia ir lo-

va, kurioje visaros metu šei-

mininkas mėgsta pailsėti. "Ge-

ra man tarp šių daiktų, daugė-

lis primena labai seną, vargų

pilną gyvenimą, o man, — ir

mano jaunatvę. Dar tik prieš

dividesimt metų buvo, kai pra-

dėjau glausti pirmus daiktėlius.

(domūs man tie daiktai ir dau-

gelio jų kelias į mano palėpę.

Ypač daug mįslių sukelia numiz-

matikos rinkiniai: kiek tos mo-

netos išklajojo po pasaulį, po

žmonių kišenes, ne kartą gal ir

apverttos, ir judošiaus saujoje

gniauztos. Ak, kas žino... Štai

šitas gavau iš kareivių, trauku-

sių į rytus... Arba štai Kirdeikio

se toks A. Žigas vis pyko, kad

jo kieme ne vietoj gulėjo dido-

kas akmuo. Kiek kartų keikėsi

šeimininkas, kai užkliūdavo ra-

tų medinės ašys. Gerai, jei dar

nelūždavo. Sykį nutarė su tal-

ka nuritinti aktenę į kitą vie-

tą. Tik pajudino — ir pabiro

pinigai. Juos pasiglemžė kaimo

krautuvininkas Biksonas. Nema-

ža kainavo, kol pavyko išpirkti

bent dalį įvairių švediškų, to-

riškų, rusiškų, lenkiškų ir ki-

to-

kių monetų".

Ig. Šilkinis savo numizmati-

niuose rinkiniuose turi daug ver-

tingų monetų. Čia yra net 1444

m. Kazimiero Jogailaičio, 1506

m. Žygimanto Augusto, Stepo-

no Barono, 131 metų sukilėlių

pinigų. Visi jie sukatologuoti,

surašyti jiems metrikos, gavi-

mo ar radimo aplinkybės. Ir vis

gailisi kalbėdamas, kad pakeliui

iš Vidurinės Azijos jam trau-

kiny (tingo maišelis kaulinių ki-

niškų pinigų.

Labai įdomu "pasikalbėti" su

Ig. Šilkinio muziejėlio ekspona-

tais, ypač kai jie į tave žvelgia

iš šeimininko rankų. Štai jis

varto nedidelį medinį lovelį. Iš

karto pamaniau, kad tai piestu-

kams ir plunksnoms deklas, pa-

našius vaikai seniau nešdavo į

mokyklą, tik su dangteliu jie

būdavo.

— Kurgi čia pieštukams? O

štai kam, — parodė vienam ga-

le medinį vamzdelį. — Vaiką

maitindavo iš tokio lovelio. Du-

oda apžiot šitą galą, o čia va ir

pila pieną į lovelį...

— Juk daug patogiau iš bu-

telio?

— Butelio!... — nutraukė ma-

ne senukas, — iš kur tą butelį

ims? Stiklas tai tik dvare, o ir

žindukų tokių nieks nežinojo.

Stiklas, geležis buvo labai bran-

gūs dalykai.

MEDICAL FACTS

NATIONAL OSTEOPATHIC MEDICINE WEEK
TO BE OBSERVED JUNE 1-7, 1980 BECAUSE...

DOCTORS OF OSTEOPATHY, D.O.'S, ARE THE FASTEST GROWING HEALTH CARE PROFESSION. A KELLOGG FOUNDATION STUDY PROJECTS A 71% GROWTH FOR THE OSTEOPATHIC PROFESSION DURING THE 1980'S.

MANIPULATIVE THERAPY PROVIDES PATIENTS WITH AN ADDED DIMENSION OF TREATMENT.

D.O.'S PRACTICE HOLISTIC MEDICINE, TREATING THE WHOLE PATIENT AND NOT JUST THE DISEASE OR INJURY.

90 PERCENT OF ALL D.O.'S ENGAGE IN PRIMARY CARE MEDICAL PRACTICES WITH OVER 50 PERCENT LOCATED IN SMALL TOWNS AND RURAL AREAS.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis

FD. LE.

(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.

Chicago, IL 60608

24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, IL 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Palaikėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

</

SUCIUPO TAUPYMO BENDROVĘ IKI DUGNO ISVALIUSI VAGI

Pracėta ketvirtadienį Amerikos policija sučiupo taupymo ir sutaupymo bendrovės prezidentą, kuris nusinešė visus žmonių sudėtus pinigus ir dingo. Paprastai, Amerikos policija yra gana apatari. Kai pasispaudžia, tai gudriausias vagilius sučiumpa, bet kai tokio didelio spaudimo nėra, tai vagis praspunka iš jų rankų ir nepamato. Šį kartą Chicago City Savings and Loan Association bendrovę apvogęs paskūstis jau buvo sučiuptas ir išvežtas į Pensilvanijos kalėjimą, bet iš ten jis pabėgo ir niekur negalėjo jo surasti.

Arizonoje jo žmona turėjo puikų namą gražioje vietoje. Bet namas buvo ne jo, o jos. Policija apskaičiavo, kad vagis, išgrabęs 21 milijoną sudėtų dolerių, laikui bėgant važiuos pas savo žmoną. Policija ten laukė, laukė ir nesulaukė. Kai nusibodo jai laukti, tai ji ieškojimą nutraukė ir beveik užmiršo.

Nuo 1957 metų Illinois valstijos pareigūnai žinojo, kad Chicagoje City Savings bendrovėje veikė ne pagal valstijos įstatymus. Tuometinis josios pirminkas neskubėjo prisilaikyti įstatymų ir neapdraudė visų taupytojų indėlius. Tuo metu josios pirminku buvo C. Oran Mensik. Jis buvo aukštas, gražiai nuaugęs čėkas, apytoris. Amerikon tėvai jį atsivežė 9 metų. Jis kalbėjo čėkiškai, angliškai ir, gyvendamas lenkų tarpe, pramoko ir lenkiškai.

City Savings and Loan Assn.

RUG PATROL
The first carpet insecticide and freshener

buvo 1656 West Chicago gatvėje. Tada ten buvo pats didžiausias Chicago lenkų centras. Ten buvo Amerikos lenkų susivienijimas, ten ėjo Zgoda, kelios lenkų bažnyčios, advokatai, daktarai, vaistinės ir įvairiausios krautuvės.

Chicago Savings turėjo 13,000 taupytojų. Didelę daugumą sudarė lenkai, bet bendrovė vadovavo C. Oran Mensik. Greičiausiai jis vadinosi Karoliu, nes pas čėkus Karolis buvo labai madoje. Iš Karolio padarė Charles, o iš Charles paliko tikrai C.

City Savings bendrovėje pinigų taupė lenkai. Moterėlės plėvė didmiesčio ofisus, gaudavo alyginimą kiekvieną mėnesį ir nešė pinigus į City Savings. Paprastai lenkai savais žmonėmis nepasitikėjo. Lenkai lenkais nepasitikėjo. Jie bijojo, kad pinigai patekų į lenkų rankas, prie tos rankos neprilipytų.

Chicagoje lenkai turėjo kelias taupymo bendroves, bet visos nukrypo kreivais keliais. Jogaila buvo pats geriausias lenkų karalius. Juozas Pilsudskis buvo lietuvis, bet šiandien vargu rasi bent vieną lenką, kuris nesididžiuotu Pilsudskiu. Chicagoje, Ashlando ir Chicago gatvių sankryžoje buvo daug lenkų, jie sunėšė sunkiai uždirbtus 21 milijoną dolerių ir leido čėkui iki dugno išvalyti visą Chicago Savings bendrovę. Illinois valstijos finansinių institucijų direktorium tuo metu buvo Josef Knight. Jis patvirtino ankščiau City Savings reikalus tikrinusių inspektorių patarimą ir įsakė jį vykdyti, bet Mensikas visą reikalą atidėjo, o direktorius Knight nesimė priemonių Mensikui paspausti. Federalinė vyriausybė duoda taupymo bendrovei teisę savo garsiniuose įdėti specialų ženklą, tvirtinantį, kad federalinė įstaiga apdraudžia į bendrovę sudėtas santaupas. Mensikas to-

kie leidimo neturėjo, bet jis pasamdė sunkų menininką, kad jį padarytų labai panašų ženklą ir spausdintų lenkų laikraščiuose. Daug nenusivokiančios lenkų moterėlės, pamatčius mažą ženklielį, Mensikui pasitikėjo ir nešė pinigus.

KODEL ŽMONES KOSĖJA?

Pavasari ir rudenį, keičiantis oro temperatūrai, kosėjančių žmonių labai padaugėja. Slogų, gripo ir kitas ligas paprastai lydi bronchitai - bronchų sienelių uždegimai, kurie iš pradžių pasireiškia sausu kosuliu, o po 3-4 dienų pradeda išsiskirti skrepliai.

Žmogaus gerklėje ir nosiaryklėje visuomet yra įvairių mikrobu, kurie normaliomis sąlygomis jokios ligos nesukelia. Persišaldžius, ilgesnį laiką būnant dulkėse, įkvėpus nuodingų medžiagų, piknaudžiaujant rūkymu ir alkoholiu, išbūrksta bronchų gleivinę, nusilpnėja organizmas ir susidaro palankios sąlygos bakterijoms dauginis. Žmogus susergera bronchitu. Susirgus gleivinė išskiria sekretą, kuris neretai būna pūlingas dėl prisidėjusios infekcijos. Sergant bronchitu žmogus stipriausiai kosė-

ja naktimis po pirmojo miego ir rytais, nes naktį susidaro palankiausios sąlygos bronchitui susirgti skrepliai.

Bronchitai linkę kartotis. Senesnio amžiaus pykoriai ir alkoholikai dažnai kosėja be perstojo, nes jų gyvenimo būdas sudaro palankias sąlygas atsirasti lėtiniam bronchitui, iš kurio vėliau išsivysto sunkios ir dažnai nepagydomos plaučių ligos: plaučių išsiplėtimas (emfizema), lėtinis plaučių uždegimas, bronchų sienelių išsiplėtimas ir kitos plaučių ir net širdies ligos.

Norint išvengti bronchitų, reikia grūdinti organizmą. Suaukusiemis patariama rytais ir vakarais apsitrinti krūtinę drėgnu rankšluosčiu, maudytis po dušu, vaikams vakare nuplovus kojas, apipilti jas šaltu vandeniu ir nušluostyti. Dažnai sergant bronchitais, vasaros atostogas patartina praleisti prie jūros. Maudymasis sūriame jūros vandenyje grūdina organizmą, esant pajūrio ore jodas teigiamai veikia bronchų sienelės. Bronchitas nėra užkrečiama liga. Tačiau negydomi bronchitai pasidaro lėtiniai, o šie gali

sukelti sunkių plaučių ligų, kurios atima žmogui darbingumą ir priartina senatvę.

TRUMPAI

— Lietuvių Vyčių senjorų tradicinės piknikas įvyks sekmadienį, rugėjo 2, Vyčių salėje ir sodelyje — Campbell ir 47 St. pradžia 12 val. Bus skanių valgių, Laimės šulinys, gros geram muziką šokiams. Maloniai priimsime laimėjimams dov-

— Virginia Spencer Carr pasrašė knygą apie rašytoją Dos Pasos 624 psl. \$24.95.

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline. Don't be a Born Loser!

Naujienose galima gauti AUGUSTINO PASKONIO knygą apie

MARIJAMPOLĖS KARO MOKYKLĄ IR JOS KARIŪNŲ LIKIMĄ

Minkšti viršeliai. 90 psl. Kaina \$4.00. Už persiuntimą pridėkite \$1.00. Čekį rašykite ir siųskite:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Sluostai čėkj:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., leidis 1906 metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

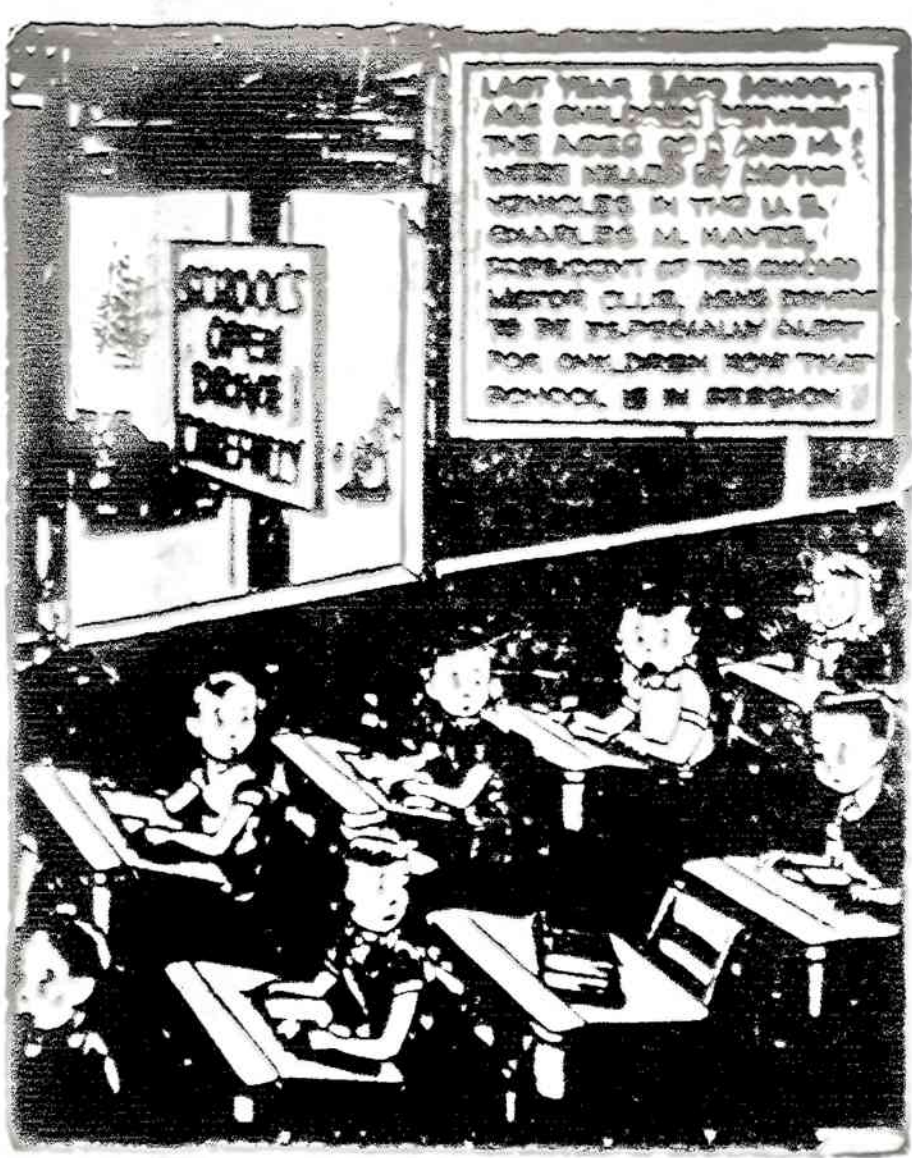
Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikats ir grožis. Kietais viršeliais Minkštais viršeliais, tik \$4.00 \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiantus čekį arba money order, prie auordytos kainos pridėdami \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE | REAL ESTATE FOR SALE
Rumet, Zeme — Pardavimui | Namai, Zeme — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI
DEL VISU INFORMACIJU KREPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Tel. 847-7741

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAS

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2238

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE,
ČIA GERIAUSIA VIETA
LIETUVIAMS.

3 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalovs. Nebrangus.

SIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

RENTING IN GENERAL

Nuomos

Suaugusi moteris ieško moters norinčios gyventi dideliame bute su šeimininke. Skambinti 733-1283.

Miko šilekio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO SULO paruošta ir teisėjo ALPHONSE WELLS peržiūrėta "Sąduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje. Knygos kaina — \$3.95 (su persiuntimu).

KAIP ATSKIRTI CIVILIZACIJĄ NUO BARBARIZMO?

Labai paprastai: kur moteris rinkius nešioja ausys įsikabinusios, ten šalis yra civilizta, o kur jos rinkius į nosį įsikabina, ten barbarizmas.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesėjus, greitai, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$126 posmečiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4451 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir talsame visu rūši stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talmon Avenue, Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapalis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60442 — 424-3554
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienis: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 rto iki 5 val. popiet.
Seštadienis pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

DON'T set his world on fire

